

[Landbrugsministeren.]

fremsættes for folketinget i folketingsåret 1965-66.

Idet jeg i øvrigt henviser til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, skal jeg anbefale dette til velvillig behandling i det høje ting.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om anvendelse af ubenyttede gaveydelse i henhold til Det europæiske Genopbygningsprogram.

Valgt blev: *Dose, Kaj Andresen, Holger Eriksen, Lis Groes, Peter Nielsen, Henning Rasmussen, Søgaard, Robert Sørensen, Else-Merete Ross, Foged, Niels Eriksen, Viggo Hauch, Ib Thyregod, Knud Thomsen, Hanne Budtz, Vestergaard Poulsen og Morten Lange.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring i lov om valg til folketinget.

Valgt blev: *Holger Eriksen, K. B. Andersen, Ditlevsen, Andreas Hansen, Boye Hansen, Ove Hansen, Niels Matthiasen, K. Axel Nielsen, Helge Larsen, Harald Nielsen, Henry Christensen, Jens Chr. Christensen, Erik Eriksen, Poul Sørensen, Havnstrup Clemmensen, Thestrup og Aksel Larsen.*

Den følgende sag på dagsordenen var:

Valg af 4 medlemmer med stedfortrædere til værnepligtsnævnet.

(Jfr. tidenden sp. 105).

Valgt blev: folketingsmand *Victor Gram* med stedfortræder folketingsmand *Dupont*, fhv. folketingsmand *Arnth-Jensen* med stedfortræder folketingsmand *Østergaard*, proprietær *Juul Madsen* med stedfortræder folketingsmand *Fanger* og partisekretær *S. Bjørn Hansen* med stedfortræder folketingsmand *Kirkegaard*.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om tinglysning.

(Første behandling findes i tidenden sp. 409, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 19).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om inddrivelse af underholdsbidrag.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 199, fremsættelsen i tidenden sp. 401).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Astrid Skjoldbo: Det er vist en ikke ualmindelig opfattelse blandt enlige kvinder, at det ofte er svært at få underholdsbidragene udbetalt, hvad enten det drejer sig om børnebidrag eller hustrubidrag.

Der udkom i 1961 en betænkning udarbejdet af et af den højtærede justitsminister i 1955 nedsat udvalg angående inddrivelse af underholdsbidrag. Dette udvalg kom til det resultat, at inddrivelsen af bidragene normalt er så effektiv som muligt, og at der intet væsentligt er at rette. Udvalget har ladet foretage en undersøgelse af effektiviteten af bidragsinddrivelsen, og af denne fremgår det egentlig ret tydeligt,

[Astrid Skjoldbo.]

at inddrivelsesprocenten er ganske god i langt de fleste større byer.

Det lovforslag, vi netop skal behandle, indeholder derfor ingen stramning af reglerne vedrørende inddrivelse af bidrag, men betyder nærmest en forenkling af de gældende regler og kan måske føre til en hurtigere behandling af sagerne. Det må betragtes som en forbedring af reglerne, at afsoning efter lovforslagets § 13 nu kan dekretes for 1 måneds bidrag og ikke som tidligere for 3 måneders. I øvrigt er en række af ændringerne en humanisering overfor skyldnerne i forhold til de regler, der anvendes i dag. F. eks. kan reglerne om afsoning efter lovforslaget kun bringes i anvendelse, såfremt der er grund til at antage, at bidraget hverken kan inddrives ved udpantning eller ved tilbageholdelse i skyldnerens løn, og kun såfremt den bidragsberettigede fremsætter anmodning herom. Det foreslås ligeledes, at afsoningen skal ske efter reglerne om hæftestraf og ikke som nu efter reglerne om fængselsstraf. Disse bestemmelser er ikke uvæsentlige mildnelser af de regler, vi har i dag, men måske er problemet ikke så stort.

Den højtærede minister kan vel fortælle mig, hvor mange afsoninger der faktisk effektueres f. eks. inden for 1 år, idet en række afsoningssager ordnes mellem politiet og den bidragspligtige ved en eller anden betalingsordning, og det har jeg intet at indvende imod, det vigtigste må naturligvis være, at pengene kommer ind . . . .

Formanden: Jeg henstiller, at samtalerne i salen bringes ned til det mindst mulige.

Astrid Skjoldbo: Det vigtigste må naturligvis være, at pengene kommer ind, så meget mere som en afsoning jo ikke skaffer pengene til veje, men blot gør det vanskeligere for skyldneren at skaffe dem.

Jeg finder det også helt rimeligt, at skalaen for afsoningstiden foreslås ændret under hensyn til bidragenes forhøjelse siden 1937, så det antal dage, der skal afsones for et helt års bidrag, bliver det samme antal som i 1937, nemlig 56-57 dage og ikke som nu 111 dage, da dette jo er en utilsigtet forlængelse af afsoningstiden. Endelig kan

en person efter lovforslaget ikke hensættes til afsoning af bidrag, der er mere end 5 år gamle. Nu er afsoning naturligvis et strengt middel at bringe i anvendelse, og det bør kun anvendes, hvis man har en tydelig fornemmelse af, at det virkelig drejer sig om forsømmelige skyldnere.

Det mest effektive middel, man har, er stadig, også efter lovforslaget, tilbageholdelse i løn, og her er der i lovforslaget foreslået en vis udvidelse af indtægter, hvori tilbageholdelse kan ske. Der nævnes i lovforslaget lønninger eller andet arbejdsvederlag, provision, tantieme, gratiale, feriegodtgørelse, ventepenge og pension, også folkepension, invalidepension samt andre periodiske ydelser fra offentlige kasser, understøttelse, som skyldneren har krav på, livrente og periodisk forfaldne forsikringsbeløb, renter af båndlagte kapitaler, der er hensat til rentenydelse for skyldneren, og jeg tror, at denne opremsning er temmelig udtømmende.

Lovforslagets § 14 er anderledes end udvalgets udkast, der svarer til den nugældende lovs bestemmelser. Her foreslås det nemlig, at bidrag, der påhviler en kvinde til hendes ægtefælle, ikke kan kræves afsonet. Da en sådan bestemmelse afviger fra det almindelige krav om ligestilling mellem mænd og kvinder, har man ikke medtaget den i lovforslaget.

Det er naturligvis altid påskønnelsesværdigt at søge denne ligestilling gennemført. Jeg synes blot, det er betydelig lettere at gennemføre ligestillingen, når det drejer sig om at fjerne småfordele, som kvinderne tidligere havde, end at indføre ligestilling på afgørende økonomiske områder eller f. eks. avancementsmæssigt, hvor kvinderne stadig er betydelig bagefter i forhold til mændene.

Jeg tror ikke, at dette lovforslag vil hjælpe på det forhold, at adskillige kvinder, der ikke kan få bidragene udbetalt af det offentlige, ofte må vente længe på de underholdsbidrag, de har krav på enten til sig selv eller til deres børn; måske skyldes det, at de ofte affinder sig med, at de ikke får dem, enten fordi det koster dem ulejlighed og tabt arbejdsfortjeneste at søge dem ind-drevet gennem de offentlige myndigheder, eller måske fordi de tror, at det alligevel ikke

[Astrid Skjoldbo.]

hjælper ret meget. Lidt mere oplysning om den hjælp, de kan få til inddrivelsen, ville måske være gavnlig.

Det er naturligt, at en lov som denne med mellemrum revideres, og på mit partis vegne kan jeg tilsige støtte til lovforslaget.

Der er en række andre ændringer, som måske bedst egner sig til forhandling i et udvalg, som jeg vil foreslå nedsat efter forhandlingernes afslutning.

Søren Andersen: Lovforslaget omhandler inddrivelse af underholdsbidrag, herunder såvel de familieretlige som de ifølge forsørgsloven forskudsvis udbetalte normalbidrag.

Vi har ret ofte drøftet det foreliggende problem, ikke mindst under behandlingen af de sociale love, og ofte undertiden drøftet det i samråd med den højtærede justitsminister. Der må jo være en naturlig interesse i at få disse bidrag inddrevet så effektivt, som det er gørligt, og hvad angår inddrivelsen af normalbidraget, har denne gennem tiden ladet noget tilbage at ønske. Nu har et embedsmandsudvalg gennemgået problemerne og er kommet til det resultat, at de familieretlige bidrag kommer ganske godt ind; man kan altså sige, at der her ikke savnes stort i retning af effektivitet.

Det lovforslag, vi her behandler, er da også for en stor del af teknisk art. Den højtærede minister har, så vidt jeg kan se, stort set fulgt udvalgets indstilling, måske med ganske enkelte ændringer. Det må jo nok være en fordel og rigtigt, at adgangen til inddrivelse efter lovens regler bliver udvidet til også at gælde, hvor der er tale om bidrag, der hviler på privat aftale mellem parterne.

Der sker i øvrigt en tydeliggørelse, og vi kan vist også godt sige en udvidelse af de former for indtægt, i hvilke der kan ske tilbageholdelse. Her er den højtærede minister gået et skridt videre end udvalget; men jeg har ikke noget at bemærke til, at renter af båndlagt kapital i stiftelser o. lign. også kan komme i betragtning, når det drejer sig om tilbageholdelse.

Der indføres endvidere adgang til forskyldneren, når der meddeles pålæg om tilbageholdelse, at gøre indsigelse og få den prøvet af fogden.

Hvad angår den ligestilling, der skabes mellem mænd og kvinder med hensyn til afsoning, og som også den foregående taler var inde på, har det hidtil været sådan, at kvinder kunne indsættes til afsoning, når de ikke havde betalt deres bidrag til børnene, men ikke, når det drejede sig om bidrag til stedbørn eller ægtefæller. Den højtærede minister har nu skabt ligestilling på dette punkt mellem mænd og kvinder. Jeg ved ikke, om denne ligestilling er blevet skabt efter forhandling med eller måske endog under pres fra kvindeorganisationerne, som jo på mange områder har stræbt efter ligestilling mellem mænd og kvinder. Jeg spørger blot, om det er tilfældet.

Endelig sker der den ændring — det er § 23, stk. 2 — at afsoning ikke kan finde sted for bidrag, der er mere end 5 år gamle. Jeg ved ikke, om dette er en nydannelse, eller om det har været sådan før, det synes jeg ikke fremgår helt tydeligt af lovforslaget. Det hænder jo, at der er folk, der kommer til penge og kommer let til dem på et senere tidspunkt, men det er muligt, at det er praktiske erfaringer, der har gjort sig gældende i dette tilfælde; det er måske alt for besværligt at arbejde med disse gamle bidrag og få dem drevet ind.

Lovforslaget indeholder en hel del tekniske og praktiske bestemmelser, der er egnet til gennemgang i et udvalg, og jeg kan på mit partis vegne tilsige en velvillig gennemgang af problemerne i et sådant udvalg.

Clara Munck: På den konservative gruppes vegne kan jeg også tilsige en velvillig og hurtig behandling af dette lovforslag, som vi synes har en klar og logisk opbygning, og som vi også mener har medtaget de ændringer, tiden har gjort rimelige. Ligesom det allerede er blevet sagt af tidligere ærede ordførere, mener vi, at uanset velviljen er der et par enkeltheder i dette lovforslag, der bør behandles i et udvalg.

Som lovforslaget nu foreligger, skal det afløse loven af 1937, men i denne står der udtrykkelig i § 1, stk. 2, at retsmidlerne i loven også kommer til anvendelse på de af de sociale udvalg pålagte bidrag. Det foreliggende lovforslag nævner overhovedet ikke de sociale udvalg og heller ikke forsørgsloven, og vi går derfor ud fra, at § 97 i for-

[Clara Munck.]

sorgsloven, således som denne blev ændret i maj 1961, stadig væk står ved magt, og deri står bl. a., at pålæg til den bidragskyldiges arbejdsgiver om at foretage løntilbageholdelse kan meddeles af de sociale udvalg. Vi går altså ud fra, at dette stadig er gældende, og vil gerne have det bekræftet.

Men når de sociale udvalg kan foretage løntilbageholdelse, svækkes denne ret noget af dette lovforslags § 23, der med hensyn til 5 års forældelsesfristen ikke blot omfatter afsoning, men også løntilbageholdelse. Jeg forstår på betænkningen, at når man har ment også her at burde medtage 5 års forældelsesfristen, var det, fordi man egentlig ikke havde så megen sympati for den henstand, der ofte gives de bidragsskyldige. De sociale udvalg skal imidlertid for det første stå tilbage for politiets opkrævning; først når den er tilendebragt, kan man påbegynde afkrævningen af de beløb, der er udlagt af det offentlige, og dertil kommer, at de sociale udvalg ganske naturligt må tage et socialt hensyn, og derved kommer vi meget ofte i den situation, at en effektiv opkrævning først kan finde sted, efter at de 5 år er forløbet.

Hvis man f. eks. tænker sig, at vi udlægger bidrag til 2 børn, det er små 200 kr. om måneden, og den bidragspligtige senere har fået forsørgerbyrde over for 2-3 børn, er det helt naturligt, at man i en række år lader ham slippe med at betale 10-15 kr. til hver om ugen af det beløb, der er udlagt. Den dag hans forsørgerbyrde for de senere tilkommende børn ophører, vil det være ganske rimeligt, at man går mere effektivt til værks i den opkrævning, der skal foretages af de sociale udvalg.

Jeg mener altså derfor, at det ikke er rigtigt, at forældelsesfristen på de 5 år er medtaget, hvor det gælder afkrævning i form af løntilbageholdelse. Derimod mener jeg, ligesom det ærede medlem fru Astrid Skjoldbo, at afsoningen af de forældede bidrag kan man godt se bort fra. Den kan kun give

den højtærede justitsminister hovedpine, og den giver ikke os andre penge.

Vi mener altså, at vi bør drøfte disse 2 punkter i udvalget, ligesom jeg gør opmærksom på, at i forsorgslovens § 101 står udtrykkeligt, at de nærmere regler om bidragets afkrævning ved inddrivelse fastsættes af socialministeriet. Der er måske også her en lille divergens, men vi tilsiger en velvillig og hurtig behandling af lovforslaget i dets helhed.

Else-Merete Ross: Ved sin fremsættelse af lovforslaget skriver den højtærede justitsminister, at bidragsinddrivelsen i almindelighed foretages med en sådan effektivitet, at det næppe er muligt ved lovændring at forøge denne effektivitet mærkbart. I dette støtter ministeren sig til kommissionsbetænkningen.

Det være langt fra mig at betvivle kommissionens grundighed med hensyn til undersøgelse af dette spørgsmål, men jeg har ikke kunnet lade være med at undre mig over valget af de 10 politikredse, i hvilke undersøgelserne er foretaget. De er alle bypolitikredse. Der er ikke foretaget undersøgelser — i hvert fald er de ikke aftrykt — af landkredse. Fra Vestjylland er kun Esbjerg medtaget, og fra det nordvestlige Jylland og fra Sjælland uden for København er der slet ingen undersøgelser.

Jeg har hørt fra folketingsmedlemmer, der er hjemmehørende i landdistrikter, at deres indtryk var, at inddrivelsen var lemfældig og ikke fuldt tilfredsstillende på deres egn. Da jeg ikke selv har mulighed for at bedømme disse forhold, vil jeg henstille, at de bliver undersøgt, medmindre den højtærede minister allerede nu kan give oplysninger herom.

Den statistiske undersøgelse i betænkningen på side 22 og 23 viser også, med hvilken hastighed beløbene inddrives, og her synes jeg nok der er meget store forskelle i inddrivelsesprocenten, når man f. eks. ser ned over den første kolonne for børnebidrag fra 1. august 1958. Odense er

[Eise-Merete Ross.]

f. eks. nået op på 96,1 pct., medens Randers kun ligger på 42,2 pct. I næste kolonne for 1. februar 1959 har Odense klaret inddrivelsen med 100 pct., medens Randers ikke engang 6 måneder senere ifølge kolonne 3 er nået op på mere end 62,4 pct.

De københavnske undersøgelser angående hustrubidrag og børnebidrag er ledsaget af en redegørelse for, hvorfor man kun er nået til en inddrivelse af henholdsvis 85,1 pct. og 83,7 pct., som gør disse tal fuldt forståelige. Det er muligt, at der også for Randers vedkommende er særlige forhold, der gør sig gældende, og som ville gøre den ret lave inddrivelsesprocent forståelig. Men når man kun har den statistiske oversigt på side 22 og 23 uden nærmere kommentarer at holde sig til, synes jeg, man må have lov til at undre sig. Er det lovreglerne, der er noget i vejen med, eller er det myndighedernes større eller mindre effektivitet, der er grunden til forskellen? Til støtte for den sidste antagelse kan jeg henvise til den som bilag 4 aftrykte betænkning fra et af socialministeriet nedsat udvalg. Dette udvalg anfører side 66 — jeg beder om tilladelse til et citat —:

„Ved tilsynsbesøg aflagt af ministeriets embedsmænd i flere hundrede af landets kommuner er man blevet klar over, at bidragsinddrivelsen i et ikke ubetydeligt antal kommuner ikke altid er helt effektiv.“

I bemærkningerne i betænkningen til lovforslagets § 2 foreslås det at udelade et af de nugældende led i inddrivelsesprocessen, nemlig myndighederne på skyldnerens arbejdssted, så der ikke spildes tid ved dobbelt ekspedition af sagen. Mindre papirarbejde har altid min sympati, så hvis denne koncentration af arbejdet kan nedsætte inddrivelsestidens længde, forekommer det mig at være et godt forslag.

I Statistisk Årbog for 1961 kan man få oplysninger om det forskudsvis udredte underholdsbidrag til børn. Til børn uden for ægteskab blev der i 1958-59 udbetalt noget over 20 mill. kr.; af det udbetalte blev kun indbetalt 54,3 pct. og i 1959-60 62,0 pct. Til børn i ægteskab var indbetalingsprocenten for 1958-59 52,1 pct., og for 1959-60 58,7 pct. — altså større indbetaling i 1959-60 end året før, men det skyldes vel

snarere højkonjunktur end større effektivitet i inddrivelsen.

Når man ser, hvor stor en del af disse udgifter det offentlige varigt må bære, synes det, som om alt for mange fædre ikke er sig deres forældreansvar bevidst over for det barn, der er hos moderen.

Desværre har jeg ikke kunnet finde nogen statistik over, i hvilken udstrækning myndighederne på begæring medvirker til inddrivelse af underholdsbidrag, som ikke er forskudsvis udbetalt, eller hvor stor en procentdel af disse underholdsbidrag det lykkes at inddrive.

Af lovforslagets § 2 fremgår det, at politiet — og i København overpræsidenten — på begæring skal foretage inddrivelse af underholdsbidrag. Så vidt jeg forstår af betænkningen, side 14, er det for det første en betingelse, at bidragskravet er forfaldet til betaling, og for det andet, at den bidragsberettigede, hver gang bidragskravet er forfaldet, skal søge om at få det inddrevet — selv om dette gentager sig måned efter måned. Det er til stort besvær for den bidragsberettigede og giver hende stor usikkerhed med hensyn til at få bidraget.

I Nationalrådet og Dansk Kvindesamfunds kommissionsbetænkning „Den enlige moder“ fra 1953 findes udførlige undersøgelser af disse spørgsmål. Oplysninger til kommissionen viste, at inddrivelsen for mange af disse mødre er besværlig, usikker og ufuldstændig. Selv om det måtte lykkes at gøre inddrivelsen mere effektiv, vil der altid være tilfælde, hvor inddrivelsen ikke kan gennemføres eller i hvert fald kun med stort besvær. Dertil kommer, at en hjælp fra myndighederne til inddrivelse jo kun vedrører forfaldne bidrag og ikke giver nogen sikker ordning for de løbende bidrag.

Selv om en enlig moders økonomiske forhold ikke gør hende berettiget til forskudsvis udbetalt bidrag efter de nugældende regler, er det sjældent, at en enlig moder med børn sidder særlig godt i det. Har bidragsyderen i længere tid vist sig uefterrettelig, så bidragene har måttet inddrives hver måned, forekommer det mig rimeligt, om den bidragsberettigede fik adgang til at kræve bidragene indkrævet over en længere periode ad gangen, f. eks. 6 måneder, så hun slap for at henvende sig til politi eller overpræsident hver eneste måned. Det kræver

[Else-Merete Ross.]

ganske vist — og jeg forstår, at mit forslag juridisk muligvis kan være uigennemførligt, men jeg vil alligevel fremhæve det — at bestemmelsen om, at bidraget allerede skal være forfaldet, før myndighederne træder til, ikke tages for bogstaveligt. Har skyldneren måttet kræves for bidrag i flere måneder i træk, skulle man efter min mening have lov til at forudsætte, at betalingsfristen heller ikke vil blive overholdt i de følgende måneder uden myndighedernes assistance.

Dette ville være en lille forbedring, hvorved en del skriverier og begæringer kunne undgås, og det ville ikke koste penge — tværtimod.

En virkelig forbedring — som ganske vist ville koste nogle penge, men som efter min mening ville være en rimelig foranstaltning — ville det være at give alle enlige mødre adgang til på begæring at få i hvert fald normalbidraget udbetalt forskudsvis, så de da vidste, at de fik det regelmæssigt, og derefter få myndighedernes hjælp til at inddrive det resterende beløb. Jeg indrømmer, at man i lovforslaget har taget mere hensyn til den bidragsberettigede end i gældende lov; f. eks. har man i § 5 medtaget de flest tænkelige indtægtsarter af hensyn til, at den bidragsberettigede oftest vil blive stillet i en vanskelig situation, hvis hun ikke får sine underholdsbidrag. Det finder jeg ganske rimeligt. Betænkningen mener, at udbetalinger fra stiftelser eller legater ikke bør kunne fordres til dækning af modtagerens bidragsforpligtelser i noget tilfælde. Det anføres, at dette sker af hensyn til tredjemand. Jeg går ud fra, at denne tredjemand må være den, der har oprettet stiftelsen eller legatet. Det finder jeg ikke umiddelbart indlysende og vil gerne have det drøftet i udvalget.

I betænkningens bemærkninger til den foreslåede nye regel i § 6, stk. 4, står der, at det for den bidragsberettigede ofte vil være en velfærdssag, at hun snarest muligt får rådighed over de tilbageholdte beløb, og at det derfor påhviler arbejdsgiveren at indbetale beløbene, efterhånden som tilbageholdelsen finder sted. Det, som man her giver den bidragsberettigede med den ene hånd, tages delvis tilbage med den anden hånd, idet der tages hensyn til det besvær, dette kan medføre for arbejds-

giveren, og man vil derfor give ham mulighed for en samlet månedlig afregning af de ugentligt tilbageholdte bidrag. Man kunne tilgodese begge formål, hvis der blev udbetalt bidrag forskudsvis fra det offentlige. Det offentlige kan bedre end den bidragsberettigede klare at være i restance en måned.

I § 15 omtales tilfælde, hvor skyldneren er ude af stand til at betale på grund af forhold, som ikke kan lægges ham til last. Jeg er indforstået med, at sygdom og arbejdsløshed ikke kan lægges ham til last, og at sygdom hos hans nuværende kone og deres fælles børn kan give ham særlig tyngende forsørgerbyrder, men at han kan have særlig tyngende forsørgerbyrder, fordi han foruden det eller de børn, han skal betale bidrag til, yderligere sætter flere nye børn i verden, så han ikke kan klare bidragene til de første børn, det mener jeg absolut kan lægges ham til last; det er efter min mening moralsk forkasteligt og ganske uansvarligt. Desværre kender jeg intet tvangsmiddel, der kan hindre en mand i at sætte flere børn i verden, end han kan forsørge.

Gives der forskudsvis udbetalt børnebidrag til det eller de første børn, er det det offentliges sag at klare at få bidragene ind, men ligger moderens indtægtsgrænse en smule for højt, bliver det i sådanne tilfælde let hende, der skal finde sig i at få en mindre fordelagtig ordning med små og usikre afdrag til sine børn til fordel for senere tilkomne børn, eller hun skal sætte sin egen indtægt ned til det beløb, efter hvilket hun er berettiget til forskudsvis udbetalt børnebidrag.

Selv om det fremsatte lovforslag på mange måder tilgodeser den bidragsberettigede i højere grad end nugældende lov, mener jeg dog, vi i udvalget må se nærmere på, om den bidragsberettigede ikke bør tilgodeses i endnu højere grad.

I § 1, stk. 2, bemyndiges justitsministeren til at indgå konvention med fremmede stater om bistand til at inddrive udenlandske underholdsbidrag her i landet. Jeg ville gerne have oplyst, med hvor mange lande ud over de nordiske vi allerede har indgået konvention. I de tilfælde, hvor der ikke findes konvention, håber jeg den højtærede justitsminister i udstrakt grad vil benytte

[Eise-Merete Ross.]

den hjemmel, han har til at bestemme, at et i udlandet fastsat bidrag kan inddrives her i landet.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til en grundig og kritisk behandling i udvalget.

Erik A. Jensen: Det lovforslag om inddrivelse af underholdsbidrag, som vi i dag har til første behandling i det høje ting, er blevet til på baggrund af arbejdet i det af justitsministeriet i 1955 nedsatte udvalg, som fik til opgave at undersøge, om der var brug for ændringer i de gældende love, hvad inddrivelse af familieretlige underholdsbidrag angik. Af betænkningens afsnit IV, hvor udvalgets hovedsynspunkt er udtrykt, fremgår det, at man finder, at inddrivelse af bidragene foregår så effektivt, at der næppe er mulighed for at øge denne mærkbart. Alligevel har udvalget fundet det hensigtsmæssigt at stille forslag om en ændring af bestående love, dels af forenklingshensyn, dels som en ajourføring af gældende satser.

Jeg synes, der er grund til at udtrykke tilfredshed med, at udvalget har gjort sit arbejde så godt, at den højtærede justitsminister har kunnet fremsætte sit lovforslag så nær op ad udvalgets udkast til lov, at det kun er noget uvæsentligt, som ikke er medtaget i lovforslaget.

Til dette lovforslags gennemførelse skal jeg tilsige mit partis velvillige medvirken, men vil dog ved denne behandling fremkomme med et par bemærkninger.

Af lovforslagets § 5 fremgår det, at bidrag kan inddrives ved tilbageholdelse i skyldnerens lønning eller andet arbejdsvederlag, og derefter følger en større opremsning af muligheder som provision, tantieme, gratiale, pension, ventepenge, feriegodtgørelse o. s. v. Når nu udvalget har haft det rationelle og en forenkling af lovtæksten for øje, ville så ikke hele § 5, stk. 1, have været dækket, dersom man efter arbejdsvederlag havde indføjet: „som i øvrigt i alle former for indkomst, herunder også renter af båndlagte kapitaler“? Det er muligt, at dette ikke lader sig sige så kort, som jeg her er inde på, men det vil den højtærede justitsminister sikkert give mig besked på.

Af § 8 synes jeg ikke det helt klart frem-

går, hvem det er, der er erstatningspligtig. Er det arbejdsgiveren alene, eller kan det tolkes sådan, at der også er tale om den, der udbetaler vedkommendes løn, f. eks. en chef for et lønningskontor eller en kasserer f. eks. i etaterne? Jeg spørger, fordi det i § 7 ganske tydeligt er sagt: „Den arbejdsgiver, som har modtaget pålæg om tilbageholdelse i løn . . .“, medens der i § 8 står: „Den, der har modtaget pålæg om tilbageholdelse i løn m. v., er erstatningspligtig . . .“. Det tror jeg også den højtærede minister skulle give besked på.

Af § 10 får jeg opfattelsen, at der kun kan blive tale om afsoning af bidrag, dersom den bidragsberettigede anmoder derom. Er dette rigtigt, forekommer det mig, at der er en mangel her, idet den offentlige myndighed, som dog har udlagt eller kan komme til at udlægge bidraget for skyldneren, også burde have ret til at kræve afsoning af bidraget, når man nu har disse afsoningsregler nedfældet i loven.

§ 17, som er en fastholden af den nugældende lovs § 19, er ganske klar og tydelig, og den er jeg godt tilfreds med. Blot ville jeg gerne rent personlig have lov til at have mine tvivl om, hvorvidt det i en tid som den, vi gennemlever, med god beskæftigelse er rigtigt at indsætte folk til afsoning af bidrag. Jeg tænker her på den alimentant — det er måske bedre at sige bidragyder; der kan også være tale om andet end netop børnebidrag — på den bidragyder, der står i arbejde, og som af andre grunde end de rent økonomiske ikke opfylder de forpligtelser, som er ham pålagt. Der er her for mig at se ingen, der opnår nogen fordel af afsoningen. Der bliver derimod tale om en indtægtsnedgang, og dermed skaber man en adgang til på denne baggrund at give bidragyderen et godt kort på hånden til at ansøge om lempelser i betalingsvilkårene. Dette er der ingen der har fordel af.

Jeg kunne bedre tænke mig, om man i vore skattelove kunne finde frem til at indføje en bestemmelse om, at det beløb, en bidragyder er i restance med ved årets udgang, bliver tillagt hans statsskat for det kommende år og følgelig underlagt denne skattelovs bestemmelser om inddrivelse over vedkommendes lønning på hans arbejdsplads. Ved at lægge den skyldige sum oven

[Erik A. Jensen.]

på statsskatten undgår vi samtidig at ulejlige arbejdsgiveren med at tilbageholde og indsende underholdsbidrag. Det er vel nok sådan, at den bidragyder, som lader stå til og lader 5 og 7 være lige, i forvejen får tilbageholdt skat på sin arbejdsplads. En sådan skatteinddrivning er arbejdsgiverne, selv om de er meget vrede på denne ordning, efterhånden blevet fortrolige med, men dersom der yderligere på samme mand kommer begæring om tilbageholdelse af underholdsbidrag, ja, så kan man meget vel afstedkomme, at arbejdsgiveren bliver så fortørnet på den pågældende, at han på stedet giver ham hans afsked. Og hvad er der så vundet? Intet er vundet. I en tid som denne med god beskæftigelse sker der måske ikke så meget. Vedkommende går hen et andet sted og finder arbejde, men man beforder jo en forsinkelse af inddrivelsen af bidraget, og det er det modsatte, udvalget har haft for øje, da det gjorde udkast til lovforslaget. Man beforder forsinkelsen ved ikke stabilt at have bidragyderens arbejdspladsadresse. Man skal brevveksle mellem skiftende arbejdspladser, og derved løber der yderligere omkostninger på, og tiden spildes.

Jeg ved imidlertid ikke, om det er muligt at få en sådan regel ind i vore skattelove, men er det tilfældet, så tror jeg, at der er større mulighed for hurtigere at få fat i pengene, og det er dog det, der er hensigten.

§ 18 i lovforslaget er det sidste, jeg skal beskæftige mig med ved denne første behandling. Til gengæld finder jeg, at denne paragraf er helt horribel — næsten.

§ 18 siger ganske klart og kort, at udgifterne ved afsoningen afholdes af statskassen. Den samme paragraf burde efter min formening sige, at udgifterne ved afsoning afholdes af bidragyderen. Jeg finder for det første, som det forhåbentlig er fremgået af mine forudgående bemærkninger, at det er problematisk, om man skal sætte folk i fængsel til afsoning af bidrag. For det andet finder jeg det helt meningsløst, at alle vi andre, eller sagt med et mere samlende ord, samfundet, kommer til at betale regningen, hvad afsoningen angår. Skal der endelig være tale om afsoning, så er det da rimeligt, at de, der får både kost og logi, også betaler regningen derfor.

Jeg er altså ikke tilhænger af, at man berøver folk friheden, når årsagen er et mellemværende af økonomisk art. Jeg tror på, at man opnår hurtigere og bedre resultat ved at klemme folk på tegnebogen. Den er dem som regel langt kærere end deres eget velbefindende.

Og så er der endelig det rent økonomiske: hvad afsoningen koster staten. Jeg har ingen som helst tal i så henseende, men dersom vi går ud fra en pris på ca. et halvt hundrede kroner pr. dag, så kan dette beløb vel ikke være helt forkert. Det vil altså sige, at vi meget hurtigt kan komme op på tal omkring et par tusind kroner for hver person, som indsættes til afsoning, og det er penge, som vi overhovedet intet får for, medmindre vi da ændrer forslaget § 18 derhen, at det er bidragyderen, der skal betale afsoningen. Så får vi heller ikke noget for pengene i den forstand, men får den glæde, at samfundet heller ikke har haft nogen udgift deraf.

Jeg ved ikke, om den højtærede minister har nogle tal for, dels hvor mange afsoninger der er tale om årligt, dels statens udgift på dette område.

Må jeg i øvrigt spørge den højtærede justitsminister, om der er personale til de afhøringer, man i henhold til forslaget taler om, af bidragydere vedrørende deres økonomiske forhold. Jeg tænker på, om der er personale til dette i politiet. Det er jo tit fremgået af bemærkninger fra det ærede medlem hr. Herluf Rasmussen, at hvad personale angår, er politiet stramt kørende, og i denne forbindelse kunne jeg altså godt tænke mig at spørge den højtærede minister, såfremt der ikke er tilstrækkeligt personale ved politiet, om der ikke var mulighed for, at f. eks. skattevæsenet fik overdraget denne afhøringspligt.

Det var, hvad jeg kunne tænke mig at fremføre ved denne første behandling, og da jeg allerede har erfaret, at der vil blive nedsat et udvalg, skal jeg på mit partis vegne endnu en gang tilsige vor gode medvirken til lovforslagets videre behandling.

Grøndahl: Det udvalg, der af justitsministeriet blev nedsat i 1955 med henblik på forbedringer vedrørende inddrivelse af underholdsbidrag, ser ud til at have røgtet sin opgave med grundighed, og det har fore-

[Grøndahl.]

slået en række ændringer, om hvilke det kan siges, at de betyder en ajourføring og en forenkling af inddrivelsesreglerne.

Af nye punkter må bemærkes, at bidrag, der hviler på aftale mellem parterne, efter loven kan inddrives, og at omkostningerne ved inddrivelse af underholdsbidrag, der ikke kan fås hos skyldneren, nu skal afholdes af statskassen, at indtægtsarter, hvor inddrivelse kan finde sted, er blevet tydeliggjort og udvidet, at reglerne om afsoningstiden er blevet tilpasset den stigning, der har fundet sted i bidragenes størrelse, at der bliver en grænse for afsoning af bidrag, som har været forfaldne i mere end 5 år, samt at skyldneren, når der meddeles pålæg om tilbageholdelse, kan kræve sine indsigelser mod bidragskravet prøvet af fogden.

Jeg vil kort omtale nogle af lovparagraferne.

§ 3 bestemmer, at skyldneren skal give myndighederne de for inddrivelsen af bidraget fornødne oplysninger om sine økonomiske og personlige forhold; men kun hvis det forlanges, skal personligt fremmøde finde sted. Efter min opfattelse ville et tvungent personligt fremmøde, altså som hovedregel, give bedre resultater, men det er måske vanskeligt at gennemføre i praksis.

§ 11 bestemmer, at bidragsskyld på 300 kr. eller derunder afsones med én dag for hver 10 kr. Beløb derover afdrages med 25 kr. Er dette spring ikke for stort?

Ifølge § 19 skal en skyldner, der agter at tage bopæl i lande ud over de nordiske og andre lande, hvormed vi har overenskomst om disse forhold, opfylde sin bidragspligt eller stille sikkerhed derfor, og i stk. 2 er det bestemt, at politimesteren, i København overpræsidenten, hvis en sådan sikkerhed ikke er stillet, kan bestemme, at fremtidige bidrag for en nærmere fastsat periode skal kunne inddrives straks.

Jeg ved ikke, om det her f. eks. ved et cirkulære fra justitsministeriet er hensigten at give myndighederne retningslinjer. Ellers kan det risikeres, at afgørelser af denne art kan blive så uens, at det i nogle kredse kan blive ensbetydende med en stavnsbinding af den bidragydende, selv om han ikke i nogen måde har tænkt sig at unddrage sig sine forpligtelser. Bidrag til en ægtefælle over en periode af f. eks. 10 år kan beløbe sig til

en formue, som måske er den kapital, den bidragspligtige nødvendigvis skal have for at kunne starte i det fremmede.

Denne paragraf er efter min mening for-
tolkningsmæssig en vanskelig paragraf. Den kan anvendes normalt og rimeligt, men det kan ikke udelukkes, at den også kan bruges på en sådan måde, at resultatet bliver ganske urimeligt.

§ 23 indeholder i stk. 2 en bestemmelse om, at tilbageholdelse i løn og afsoning kan ikke ske for bidrag, som har været forfaldne i mere end 5 år. Kan det ikke tænkes, at denne forældelsesfrist kan give anledning til misbrug fra vrangvillige og udspekulerede bidragydere?

Vi er velvilligt indstillede over for lovforslaget, især hvor reglerne skærpes, men vil gerne se resultaterne af en udvalgsbehandling.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Jeg takker samtlige ærede ordførere for den velvilje, der er udtalt over for dette lovforslag. Det er klart, at de problemer, der er rejst, vil blive diskuteret i udvalget. Den statistik og andre oplysninger, som enkelte ærede ordførere efterlyste, vil vi prøve at fremskaffe.

Navnlig det ærede medlem fru Else-Merete Ross forekom mig noget skeptisk over for visse af bestemmelserne, men det er klart, at også de videregående tanker, som det ærede medlem har gjort sig om disse problemer, vil indgå i drøftelserne i udvalget.

Jeg kan måske sige det samme til det ærede medlem hr. Grøndahl, der ikke bliver medlem af udvalget, at de synspunkter, han har gjort gældende, naturligvis vil blive undersøgt under den kommende udvalgsbehandling, og at han kan regne med at få svar på sine spørgsmål ved anden behandling.

Der er kun en enkelt ting, jeg gerne vil nævne i anledning af det, der er sagt. Det ærede medlem hr. Søren Andersen ønskede oplysning om, hvorvidt kvindeorganisationerne havde gennemtvunget den retlige ligestilling mellem mand og kvinde i afsonings-spørgsmål. Om det er muligt at trænge til bunds heri, tør jeg ikke sige, men et forsøg, et hæderligt forsøg, skal blive gjort.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Astrid Skjoldbo: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i sportelreglement for rettens betjente på Færøerne.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 213, fremsættelsen i tidenden sp. 454).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Dupont: Lovforslaget er en logisk konsekvens af ændringen i loven om tinglysning. Jeg kan derfor nøjes med at anbefale det til vedtagelse, eventuelt uden udvalgsbehandling.

Ib Thyregod: Jeg kan anbefale lovforslaget til vedtagelse. Herigennem skabes der retskenhed mellem Danmark og Færøerne vedrørende dette spørgsmål.

Hanne Budtz: På mit partis vegne kan jeg anbefale lovforslaget.

Else-Merete Ross: På mit partis vegne vil jeg gerne anbefale lovforslaget.

Grøndahl: Som de andre ærede ordførere kan også jeg anbefale lovforslaget.

Finansministeren (Hans R. Knudsen): Jeg takker samtlige de ordførere, der har udtalt sig, for den enstemmige tilslutning til lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om indkomstsbeskatning af aktieselskaber m. v. [vedr. kooperative virksomheder].

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 209, fremsættelsen i tidenden sp. 452).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Peter Nielsen: Det er jo tredje gang, at dette forslag er til første behandling i det høje ting. Først var det et afsnit i forslaget om revision af aktieselskabsbeskatningsloven i folketingsåret 1959-60. Her kunne man ikke opnå enighed, og afsnittet om kooperationsbeskatningen blev igen fremsat sidste folketingsår og var til første behandling den 14. marts i år, uden at man ved et efterfølgende udvalgsarbejde kunne opnå nogen enighed. Alle gode gange er tre, og man må håbe, at det denne gang vil lykkes at få en lov ud af det.

Vi lever nu såvel indenrigs- som udenrigspolitisk i den store fordragelighedens og forsonings ånd. Lovforslaget indeholder en anslået stigning i brugsforeningsskatten på ca. 2 mill. kr. eller over 22 pct. Det må dog siges at være et tilbud, og at komme videre er vel næppe muligt i en tid, hvor man ellers taler om skattelettelser.

Ønsket om at få ligestillet en dividende fra en brugsforening med et aktieudbytte kan mit parti ikke gå med til at opfylde, og her er vel den egentlige uenighed. Der er jo dog forskel på, om en skatteyder investerer penge i en produktion for at opnå udbytte, eller han ved en fornuftig disposition søger at erhverve sine livsfornødheder til en billig pris. At den egentlige pris først konstateres ved årets udgang og han derfor må foretage en opsparring i årets løb, kan dog ikke motivere en dobbeltbeskatning af det opsparede beløb. Ville man følge en sådan analogi, måtte man også beskatte dividenden hos skatteyderen, ligesom man beskatter aktieudbytter. Det ville betyde, at han blev beskattet 3 gange af de penge, han havde erlagt for meget ved indkøb i en brugsforening. Det kan vel enhver se vil være uretfærdigt.

En beskatning af den art vil også betyde,